Honderdste spin-off is kroon op succesverhaal LRD

Bij de oprichting in 1972 had niemand kunnen voorspellen dat *KU Leuven Research & Development* (LRD) ooit de wieg van honderd bedrijven zou worden, en van duizenden samenwerkingscontracten met de industrie. En evenmin dat deze dienst voor kennis- en technologietransfer de Leuvense regio duizenden arbeidsplaatsen en honderden miljoenen euro inkomsten zou bezorgen.

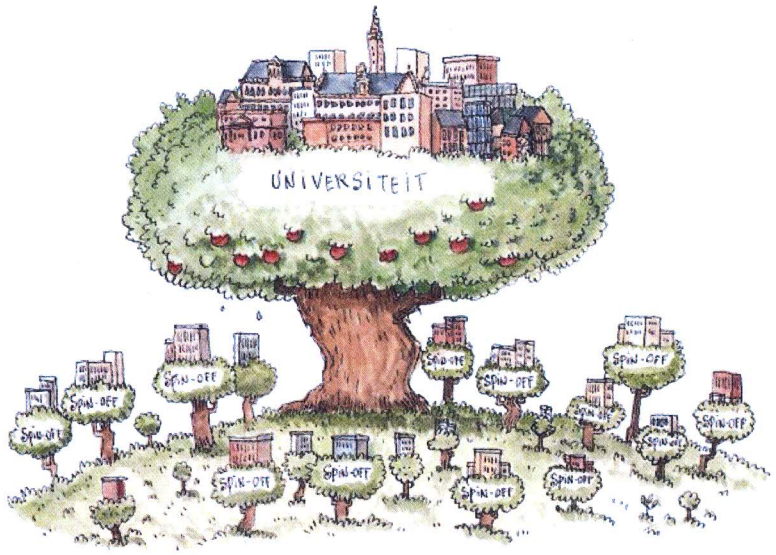

LUDO MEYVIS

Volgens LRD-directeur Paul Van Dun en algemeen beheerder Koen Debackere is de opdracht van LRD eenvoudig: onderzoek op zo'n manier naar de markt brengen dat ook de onderzoeker er beter van wordt. "Dat kan natuurlijk heel wat vormen aannemen", zegt Paul Van Dun. "De oprichting van een spin-off is de meest zichtbare. Met het midden mei opgerichte *Instrumen NV (zie artikel hiernaast)* zijn we aan nummer 100. De eerste was Silvar Lisco, opgericht in 1979. Die maakt nu deel uit van ARM, een grote spin-off van Cambridge. De bekendste zijn ongetwijfeld LMS – dat heel recent overgegaan is in Siemens –, Materialise, ICOS en ThromboGenics, dat midden maart is opgenomen in de Bel-20."

"Maar je mag je niet blindstaren op de spin-offs. LRD besteedt het grootste deel van zijn tijd aan samenwerkingscontracten, bijvoorbeeld op het vlak van consulting en onderzoeksopdrachten. Van de 2.600 contracten die in 2012 ondertekend werden, hadden er 1.800 te maken met samenwerking. Daar komt ook het grootste deel van de inkomsten uit voort."

Wat draagt LRD bij aan de Leuvense regio?

Koen Debackere: "De toegevoegde waarde van de economische activiteit die via LRD in de Leuvense regio terechtkomt, loopt in de honderden miljoenen. En het aantal extra arbeidsplaatsen dat alleen al de spin-offs genereren, gaat richting 4.000. Maar er is meer. Als LRD een spin-off aanvaardt, krijgt die een soort keurmerk, dat als een hefboom blijkt te werken in de financiële wereld. Om je een idee te geven: een investering van 7 miljoen euro via LRD leidt tot een investering van 630 miljoen euro uit externe bronnen."

Zijn er nieuwe succesverhalen op komst?

Koen Debackere: "We leggen de lat tamelijk hoog, om de kans op mislukken zo klein mogelijk te houden. Van de 100 opgestarte spin-offs zijn er nog 84 actief. Of er ook een nieuwe Google bij zit, kan je alleen maar hopen, maar bij de recente spin-offs zijn er zeker met heel veel perspectief. *LayerWise*, bijvoorbeeld, is met zijn *additive manufacturing* in metaal op korte tijd al uit zijn voegen gegroeid. Ook *Cartagenia*, dat zich bezighoudt met software voor de ondersteuning van medische diagnoses, is in zijn gebied heel snel marktleider geworden."

Welk onderzoek geeft de beste perspectieven op economisch succes?

Paul Van Dun: "Daar bestaat natuurlijk geen eenvoudige formule voor. Elke oprichting is anders, omdat elk onderzoek en elke marktsector anders is. Je kan er alleen voor zorgen dat je een zo goed mogelijke basis hebt om je te wapenen tegen de steeds wijzigende marktomstandigheden. Wel blijkt het zo dat praktisch alle sterke spin-offs een multidisciplinair karakter hebben."

Waar gaat LRD naartoe?

Koen Debackere: "Onze basis blijft hoogkwalitatief onderzoek. Gecombineerd met een verstandige financiering en een degelijke begeleiding creëert dat de beste kansen. En de geschiedenis leert dat economisch succes vaak samengaat met wetenschappelijk succes. LRD doet het goed omdát het Leuvense onderzoek het goed doet. We hebben méér onderzoekers, die méér en beter onderzoek leveren. Intussen werken 900 van de ongeveer 1.400 professoren van de KU Leuven op een of andere manier samen met LRD. Dat betekent ook dat steeds meer onderzoekers voeling krijgen met het bedrijfsleven, wat de maatschappelijke relevantie van de universiteit heel duidelijk in de verf zet."

lrd.kuleuven.be

> **"Een succesformule is er niet, maar bijna alle sterke spin-offs hebben een multidisciplinair karakter."**

Instrumen: de robot in de operatiezaal

Instrumen NV komt voort uit het onderzoekswerk van de Afdeling PMA, meer bepaald de *Robot-Assisted Surgery* of RAS-groep, in 2000 opgericht door emeritus professor Hendrik Van Brussel, die trouwens van zeer nabij bij Instrumen betrokken is. De geestelijke vaders zijn verder Thierry Janssens, Hsiao Wei Tang (PMA), Hsin-Fu Huang, André Thijs (Metal Aarschot), en Wim Boogaerts, aangetrokken voor sales en marketing en als CEO.

Instrumen faciliteert robotchirurgie, vooral dan bij minimaal invasieve chirurgie, in de volksmond beter bekend als sleutelgatoperaties. Robots worden daar al wel langer voor ingezet, maar met de technologie van Instrumen kan dat op een exactere en voor de assistent van de chirurg minder belastende manier, die bovendien veel minder ruimtelijke impact heeft. Eigenlijk had je tot nu toe maar twee opties: ofwel geen robots, ofwel een peperduur, log, weinig flexibel apparaat. Tussenin bevindt zich een oceaan van mogelijkheden, die Instrumen wil gaan bevissen.

Instrumen ontwikkelt zowel passieve houders, bijvoorbeeld voor endoscopen, laparoscopen, manipulatoren enzovoort, als gerobotiseerde systemen voor laparoscopische operaties. Die systemen kunnen bijvoorbeeld ingezet worden bij laserchirurgie, heel modulair en aanpasbaar, en bereikbaar geprijsd. Met de producten van Instrumen – de bestaande en diegene die nu ontwikkeld worden, onder leiding van medepatenthouder Thierry Janssens – kan het chirurgisch team bovendien werken op een voor de patiënt minimaal belastende manier. Momenteel richt het bedrijf zich vooral op abdominale, gynaecologische en urologische chirurgie, maar ook daar is uitbreiding de bedoeling. Miniaturisatie en nieuwe interfaces bieden tal van groeimogelijkheden.

"Bij de oprichting is de hulp van LRD van enorm belang geweest", zegt CEO Wim Boogaerts. "Ze hebben ons tijdens het hele traject begeleid, van de verwerving van de licentie op het patent tot en met de handtekening bij de notaris. Tussenin maak je samen een *business plan* en presentaties voor mogelijke financiers, je zoekt medewerkers, je werkt aan de juridische invulling enzovoort. Voor élk aspect kan je bij LRD terecht."

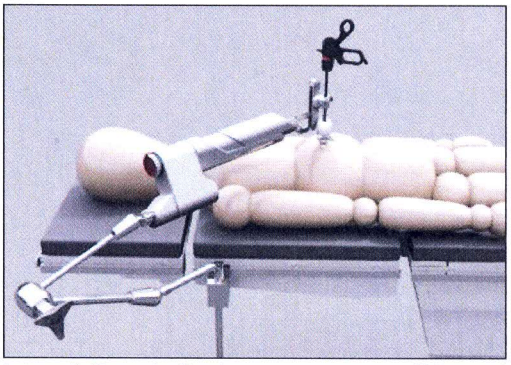

Instrumen faciliteert robotchirurgie (© Instrumen)

Geen liefdadigheid

"Niet onbelangrijk: LRD beschikt over een respectabel netwerk van potentiële investeerders, en daar word je heel deskundig en productief in geïntroduceerd. Het Gemma Frisius Fonds, het zaaikapitaalfonds van de universiteit, gaf als eerste een toezegging. Samen met het *Ark Angels Activator Fund* (AAA-Fund) en vier financiers van Business Angels Netwerk Vlaanderen (BAN) is er in Instrumen geïnvesteerd. Dat deze kapitaalinjectie mede via Business Angels en het AAA-Fund werd gerealiseerd, toont het toenemend belang aan van dit financieringskanaal."

"De snelheid en het niveau van dienstverlening waarmee we bij LRD te maken kregen, is eenvoudigweg van dezelfde kwaliteit als binnen de bedrijfsactiviteit van een multinational. Alles krijgt deskundige aandacht. Uiteraard is het geen liefdadigheid: LRD heeft er zelf ook baat bij wanneer een spin-off het goed doet, maar dat belet niet dat het voor een opstartend bedrijf als Instrumen van onbetaalbaar belang is om op zo'n dienst beroep te kunnen doen."

"De band met de RAS-onderzoeksgroep van de universiteit is voor Instrumen van vitaal belang. Samen met hen beschikken we over de beste expertise. We vullen een belangrijke niche in met onze producten en diensten, én we hebben een hoogkwalitatieve financiële en juridische omkadering. Kan je geloven dat ik Instrumen een prachtige toekomst zie hebben?"

www.instrumen.eu